

מראה, מראה שעל הקיר, מי הגבר הכי שרירי בעיר? על התמכרות לסטרואידים אנבוליים בקרב גברים הומוסקסואלים

פרופ' גידי רובינשטיין

ביה"ס למדעי ההתנהגות, המכללה
האקדמית, נתניה

על קשר הדוק בין שימוש בסטרואידים אנבוליים בקרב גברים הומוסקסואלים לצורך פיתוח גוף והתנהגות מינית מסוכנת. 10% מבין 220 הגברים ההומוסקסואלים דיווחו על שימוש בסטרואידים אנבוליים לכל אורך חייהם הבוגרים ועל קיום יחסי מין עם שותפים מזדמנים פי ארבעה יותר מאלה שלא השתמשו בחומרים אלה. הגברים ההומוסקסואלים השתמשו בסטרואידים אנבוליים קיימו ביוזעין יחסי מין בלתי מוגנים עם נשאי HIV פי 14 יותר מאשר 73 עמיתיהם ההטרוסקסואלים שהשתפו במחקר. רבע מהם הודו בכך שהם מזריקים סמים ואף חולקים מזריקים ומחטים עם אדם אחר. קשר זה בין שימוש בסטרואידים אנבוליים לפיתוח גוף ובין התנהגויות השימוש בסטרואידים אנבוליים כדי להגביר את האטרקטיביות המינית, הגברת הדחף המיני כתוצאה מעלייה ברמת הטסטוסטרון (הנמנה על הסטרואידים האנבוליים) ועלייה ברמת האימפולסיביות הכללית כתוצאה מהשימוש בהם.

מעידים על השימוש לרעה שעושים גברים הומוסקסואלים בחומרים אלה לצורך כך. על פי פקודת הרוקחות, חל בישראל איסור על יבוא סטרואידים אנבוליים ובארה"ב הם מפוקחים בדומה לסמים מסוכנים.

סטרואידים אנבוליים עלולים לגרום לתוקפנות ולהתנהגות אלימה כתוצאה מהשפעתם על מצב הרוח, אך שיווקם על ידי מאמני כושר מסוימים הפכה זה מכבר סוד גלוי במכוני כושר, במיוחד כאלה שבהם קיים ריכוז של גברים הומוסקסואלים. בין תופעות הלוואי שלהן ניתן למנות הפרעות התנהגותיות קשות, בעיקר תוקפנות-יתר, בעיות קרדיווסקולריות, הפרעות בתפקודי הכבד והכליות, פגיעה בתפקוד המיני ובפרוריות, בעיות עור, הפרעות במערכת האנדוקרינית, עלייה בסיכון לפתח סרטן ועוד. שימוש כרוני בהם מעלה פי 4.6 את הסיכון למוות. במקרים רבים התכשירים עלולים להכיל חומרים מזיקים נוספים על ידי יצרנים שאינם מקפידים על תנאי ייצור נאותים.

במחקר אחר (ברוסטר ואחרים, 2017) שנערך על 326 גברים הומוסקסואלים אמריקניים ופורסם השנה בכתב העת היוקרתי *Psychology of Men & Masculinity* נמצא שכל

אלא שהנזק של סטרואידים אנבוליים אינם מסתכם בכך. מחקר שנערך במכוני כושר בסן-פרנציסקו וראה אור השנה בכתב-העת *Substance Use & Misuse* (איפ ואחרים, 2017) הצביע

באחד מבתי הקפה התל-אביביים, הממוקם ליד אחד ממכוני הכושר הרבים, שצצו בשנים האחרונות כפטריות אחרי הגשם, מוצעת "חביתת כוח" המכילה לא פחות משמונה חלבונים. עוד בשנת 1993 ראה אור ספרו של אלן קליין: *Little Big Men Bodybuilding Subculture and Gender Construction* (קליין 1993), על מפתחי גוף תחרותיים בחוף המערבי של ארה"ב. הערצתם של הומואים למראה השרירי הגיעה, לפי מחקרו של קליין, עד כדי כך שמפתחי גוף הציגו את גופם לראווה במופעים פרטיים בתשלום בפני גברים הומוסקסואלים.

בגיל ההתבגרות משתנה הגוף ומתבגרים רבים מנסים לזרז את תהליך פיתוח הגוף שלהם במכוני כושר, שבהם חלק ממאמני הכושר מוכרים באופן סמוי ולא חוקי ("מתחת לשולחן") סטרואידים אנבוליים המקנים לשרירים נפח מלאכותי במקביל לאימוני משקלות אינטנסיביים למתאמנים שמבקשים להאיץ ולהגביר את "ניפוח שריריהם". מחקרים רבים

5

הבין שעליו להפסיק את הטיפול מיד. בכך אני מאמין נמנע ממנו נזק גופני ממשי".

מקורות

- Brewster, M. E., Sandil, R., DeBlaere, C., Breslow, A., & Eklund, A. (2017). "Do You Even Lift, Bro?" **Objectification, Minority Stress, and Body Image Concerns for Sexual Minority Men.** *Psychology of Men & Masculinity*, 18(2), 87.
- Ip, E. J., Yadao, M. A., Shah, B. M., Doroudgar, S., Perry, P. J., Tenerowicz, M. J., & Pope Jr, H. G. (2017). **Polypharmacy, Infectious Diseases, Sexual Behavior, and Psychophysical Health among Anabolic Steroid-Using Homosexual.** *substance used and Misuse*, 1-10.
- Klein, A. M. (1993). **Little big men: Bodybuilding subculture and gender construction.** New York: Suny Press.

או הקאות יזומות). גם ההתמכרות לסטרואידים אנבוליים לצורך העצמת המראה השרירי גורמת סיפוק מידי מהמראה השרירי, אך נזקיו בלתי הפיכים. התופעה אינה מפתיעה בהתחשב בלחץ הכפול המופעל על גברים הומוסקסואלים הן על ידי החברה ה"סטרייטית" הלועגת לנשיותם והן על ידי הומוסקסואלים שהפנימו לחצים אלה ומקדשים את הגוף השרירי.

ומארה"ב הרחוקה בחזרה ל"מדינת תל-אביב". לדברי ד"ר גל וגנר-קולסקו, שהקים את "המרפאה הגאה" בגן מאיר, השיח בין הרופא למטופל סביב שימוש בסטרואידים אנבוליים מתעורר בתדירות גבוהה: "חשוב לי להסביר למטופלי את הסכנות, אך לאפשר להם מרחב רפואי בטוח שבו ניתן לדבר על השימוש ולמזער נזקים. כשמטופל מדווח לי על כך או עולה אצלי חשש לכך, אציע הנחיות למעקב הרפואי הרצוי בדיקות הדם ואסביר את השלכות גופניות ונפשיות. לאחרונה הגיע אלי מטופל צעיר שמוכר לי שנים רבות וידוע לי שהשתמש בסטרואידים אנבוליים בעבר. במסגרת המעקב התגלתה פגיעה חמורה בכבד והמטופל

ההומוסקסואלים מפנימים יותר את הדעות הקדומות נגדם, המבוססות על ההנחה שהטרוסקסואליות היא צורת המיניות הנורמלית והבריאה, הם פחות מרוצים מגופם ומנסים להוכיח את גבריותם על ידי השגת מראה שרירי המזוהה עם גבריות סטראוטיפית ולשם כך הם נעזרים בסטרואידים אנבוליים בצד ואימוני כוח מוגזמים. החוקרים מנתחים את הממצאים לאור תיאוריית ההחפצה (Objectification), שפותחה במקורה על ידי חוקרות פמיניסטיות בתגובה להתייחסות אל גוף האישה כאל חפץ, אך בניגוד להן, גברים הומוסקסואלים לא זו בלבד שמקבלים את החפצת הגוף הגברי השרירי, אלא מפנימים את הלחצים (stressors) שמופעלים עליהם להשיג את המראה השרירי הגברי, כחלק מהסטראוטיפ המאצ'ואיסטי, אינם מרוצים מגופם, מפתחים אותו לממדים העונים על הסטראוטיפ המאצ'ואיסטי ואז מחפצים אותו. דימוי גוף מהווה היבט משמעותי מהדימוי העצמי, כפי שניתן ללמוד מהערכה עצמית נמוכה של הסובלים מהפרעות אכילה (שימוש בחומרים משלשלים, דיאטות "כאסח"